

Asia: VN/35463/2024

Lausuntopyyntö työryhmämietinnöstä ja hallituksen esitysluonnoksesta luottolaitosdirektiivin ja EMIR-direktiivin muutosdirektiivien täytäntöön panemiseksi

Työryhmän mietintö

Toimiluvan peruminen luottolaitoksen osalta, joka on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaa

-

Merkittävän omistusosuuden hankkiminen luottolaitoksesta

-

Yritysjärjestelyjen, merkittävien varojen tai velkojen luovutuksen sekä toisesta yrityksestä hankittavan merkittävän omistusosuuden hankinnan valvonta

-

Tietojenvaihto toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja veroviranomaisen välillä

-

Kryptovaroja koskevat uudet säännökset

-

Omistusyhteisöjen luvanvaraisuus

-

Sijoituspalveluyritysten luottolaitostoimilupa

-

Luottolaitoksen johtoa koskevat vaatimukset

-

Kestävyyteen liittyvät uudet säännökset

Kestävyysvaateiden tulisi olla linjassa keskenään

Luottolaitosdirektiivin 76 artiklan mukaan laitosten tulee laatia erityisiä suunnitelmia käsitelläkseen kestävyyteen liittyvien tekijöiden aiheuttamia taloudellisia riskejä. Direktiivi vaatii suunnitelmia koskevien vaatimusten oikeasuhtaista soveltamista pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten luottolaitosten osalta, mikä toteutettaisiin osoittamalla yksinkertaistettua menettelyä tai poikkeuksia pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille. Suomen Hypoteekkiyhdistys pitää tärkeänä, että luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 lukuun ehdotettu uusi pykälä 3 a § huomioi direktiivin edellyttämän oikeasuhtaisuuden. Pienillä ja rakenteeltaan yksinkertaisilla luottolaitoksilla on siten mahdollisuus soveltaa suunnitelmien laatimisessa yksinkertaistettuja menettelyitä. Pykälässä todetaan myös, että suunnitelmien on oltava johdonmukaisia kirjanpitolain 7 luvun 4 §:n mukaisen kestävyysraportin suunnitelmien kanssa. Sittenkin kirjanpitolain mukaisen kestävyysraportoinnin käyttöönottoaikatauluun ja sisältöön on valmisteltu muutoksia (ns. Green Omnibus) , jotka olisi hyvä ottaa huomioon soveltuvin osin myös luottolaitosdirektiivin kestävyysvaateiden toimeenpanossa. Suomen Hypoteekkiyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että kestävyysraportoinnin aloitus on siirtymässä kahdella vuodella eteenpäin ja esimerkiksi aaltoon kaksi kuuluville luottolaitoksille se tehdään ensimmäistä kertaa vasta vuoden 2028 alussa vuoden 2027 tiedoista.

Oikeasuhtainen ESG-riskienhallinta edistää kestävyystavoitteita parhaiten

Suomen Hypoteekkiyhdistys kannattaa ja pitää tärkeänä LLL 9 lukuun ehdotetun uuden pykälän 17 a §:n 3 momentin linjausta siitä, että ESG-riskien hallinnassa käytettävien strategioiden, toimintatapojen, prosessien ja järjestelmien on oltava oikeassa suhteessa laitoksen liiketoimintamalliin ja sen toiminnan laajuuteen liittyvien ESG-riskien laajuuteen, luonteeseen ja monimutkaisuuteen. ESG-riskienhallinta ja muut kestäväyyteen liittyvät vaateet muodostavat luottolaitoksille suuren ja monitahoisen hallinnollisen taakan, joka tulee minimoida sovittamalla se mahdollisimman tehokkaasti laitoksen toimintaan ja sen laajuuteen. Siten vaateet kytkeytyvät oikeasti liiketoimintaan ja edistävät aidosti kestävyystavoitteita.

Luottolaitosten valvonta

Suhteellisuusperiaatteen edellytysten selventäminen

Vakavaraisuuden arvioinnista säättävän luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 4 kohdan toinen alakohta on uudistettu. Artiklakohtaan lisättiin edellytyksiä, joiden täyttymistä valvontaviranomainen voi tarkastella vakavaraisuuden arvioinnin suorittamiseksi suhteellisuusperiaatteen toteuttamiseksi. Luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 lukuun ehdotetaan uutta pykälää 2 a §, johon nämä edellytykset lisättäisiin. 1 momentissa on ilmaistu pääsääntö, jota noudatetaan. Momenttiin lisättäisiin myös 1-4 kohta edellytyksistä, joita Finanssivalvonta voi tarkastella arvion yhteydessä suhteellisuusperiaatetta toteuttaen. Säännöksen mukaan Finanssivalvonta voi tarkastella erityisesti kaikkien 1-4 kohtien edellytysten täyttymistä. Todennäköisesti tarkoituksena on ollut selventää viranomaisen harkintavaltaa silloin, kun suhteellisuusperiaate ei muuten tulisi sovellettavaksi. Sanamuoto on kuitenkin hieman epäselvä ja siitä voi saada myös käsityksen, että 1-4 kohdissa mainittu lista on poissulkeva, eli suhteellisuusperiaatetta voisi soveltaa vain niiden edellytysten

täyttyessä. Lista on muotoiltu yhteenliittymien näkökulmasta ja se ei kata kaikkia pieniä ja rakenteeltaan yksinkertaisia luottolaitoksia, joihin suhteellisuusperiaatetta tyypillisesti on voitu soveltaa valvojan arvion laajuutta ja arviointitiheyttä määritettäessä. Pykäläkohtaisissa perusteluissa sanotaan: ”Momenttiin lisättäisiin myös 1–4 kohta edellytyksistä, joita Finanssivalvonta voi tarkastella arvion yhteydessä suhteellisuusperiaatetta toteuttaen. Säännöksen mukaan Finanssivalvonta voi tarkastella erityisesti kaikkien seuraavien edellytysten täyttymistä”. Suomen Hypoteekkiyhdistys katsoo, että sanamuotoa olisi hyvä selventää tältä osin esimerkiksi siten, että sanat ”erityisesti kaikkien” korvattaisiin sanalla ”esimerkiksi”.

LLL 9 luvun 23 §:n raportointivelvoite tulisi määritellä suhteellisuusperiaate huomioiden

Luottolaitosdirektiivin 78 artiklaa menetelmien vertailusta on muutettu lisäämällä 1 kohtaan tilanteita, jolloin on ilmoitettava valvontaviranomaiselle käyttämiensä menetelmien tulokset. Aiemmin ilmoitusvelvollisuus koski ainoastaan sisäisiä menetelmiä, mutta muutosten myötä myös tietyissä tilanteissa standardimenetelmien käyttämisestä on ilmoitettava. Tämän vuoksi luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun 23 §:ä ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa linjataan, että myös standardimenetelmää soveltavat luottolaitokset raportoivat niiden menetelmiensä laskelmien tulokset, joita käytetään odotettavissa olevien luottotappioiden määrän määrittämiseen, kun alakohtien a-c edellytyksistä joku täyttyy. Ehdotus johtaisi käytännössä siihen, että kaikki luottolaitokset tulisivat raportointivelvoitteen piiriin. Kuitenkin luottolaitosdirektiivin 78 artiklan 1 kohdan c alakohdassa käytetään määritelmää ”relevant institutions”, eli vain olennaiset luottolaitokset, jotka tulee määritellä suhteellisuusperiaate huomioiden 78 artiklan 8 kohdan mukaisesti. Ehdotetussa pykälässä tulisi ottaa huomioon direktiivin velvoite suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta.

EU:n vakavaraisuusasetukseen perustuvan kansallisen liikkumavaran käyttäminen (artikla 465)

- Lausunnonantajia pyydetään lausumaan erityisesti option käyttämisen tai käyttämättä jättämisen vaikutuksista

-

Lisäpääomavaatimukset

-

Hallinnolliset seuraamukset ja uhkasakko

-

Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet

-

EMIR

-

Muut huomiot työryhmän mietinnöstä

-

Virkatyönä valmisteltu hallituksen esitys

Virkamiehiä ja hallintoelimen jäseniä koskeva karenssi

-

Valvontaviranomaisen toiminnallinen riippumattomuus (8, 9 ja 11 §)

-

Eturistiriitailmoitus (16 §) ja sisäpiiri-ilmoitus (16 a§)

-

Kaupankäynnin rajoitukset (16 b §)

-

Hallinnolliset seuraamukset

-

Muut huomiot virkatyönä valmistellusta hallituksen esityksestä

-

Harju Anna-Liina
Suomen Hypoteekkiyhdistys